

Nr 154.

Av herr **Carlsson** i Bakeröd m. fl., om upprättande av kontrollgårdar för belysande av jordbrukets produktionsförhållanden m. m.

Betydelsen av en tryggad livsmedelsförsörjning från jordbruket är under nuvarande förhållanden så påtaglig, att denna knappast behöver påpekas, och lika tydligt är att en uppstående brist på livsmedel i vårt land kan bli en katastrofal betydelse för Sveriges folk.

Detta inses och erkännes av alla, men när det gäller åtgärder för tryggnad av vårt folks livsmedelsbehov, gå meningarna i olika riktningar. Detta förhållande behöver icke bero på olika uppskattning av livsmedelsproduktionens betydelse. Det är dock ganska naturligt, att om de informationer, som stå statsmakterna till buds, icke äro fullt tillförlitliga, uppstår i följd härav vid bedömande av landets försörjningsmöjligheter och jordbrukarnas existensförhållanden ett moment av ovisshet. Teoretiska kalkyler på detta område ha alltid varit och komma sannolikt alltid att förbliva mer eller mindre otillfredsställande, om de ej förankras i den praktiska erfarenheten.

Jordbrukarnas erfarenheter visa med all önskvärd tydlighet huru föga värdefulla och för jordbruksnäringens och produktionens verkliga intresse skadliga felaktiga skörde-kalkyler och på dem baserade inkomstberäkningar kunna vara. Gent emot förekommande skönmålningar visar även den allt mer ökade skuldsättningen bland landets jordbrukare och de förmerade svårigheter att avlöna kvalificerad arbetskraft vid jordbruket liksom ungdomens flykt från detsamma hurudant läget är. Den del av den konsumerande allmänheten, som saknar möjlighet att grunda sitt omdöme om jordbrukets bärkraft på egen erfarenhet, kan bli vilseledd, om de offentliga skörde- och på dem baserade inkomstsiffrorna icke äro fullt tillförlitliga. En riktig kännedom om verkliga förhållandena skulle åtminstone i viss mån minska den spänning, som ofta råder mellan producenter och konsumenter när det blir fråga om livsmedelspriserna. Att läget är bättre i detta hänseende på andra produktionsområden kan ha sin förklaring till någon del därav att producenten kan med förda räkenskaper visa produktionens kostnad. För att få fram det verkliga resultatet av skörd och inkomst från jordbruket måste beräkningarna grundas på fullt tillförlitliga kalkyler och på det resultat som jordbruket under givna betingelser ger. Vi underkänna icke värdet av de befintliga försöksgårdarna eller de under lantbruksförbundets bokföringskontroll stående gårdarna, men vi anse icke det från dessa gårdar erhållna materialet tillräckligt för att objektivt bedöma jordbrukets lönsamhet. Man bör enligt vår uppfattning vid sidan av de försöks-

gårdar, vilkas verksamhet väsentligen är av experimentell art, ordna ett antal kontrollgårdar, som drivas i anslutning till de i de olika trakterna gängse förhållandena.

Staten bör själv kunna övertaga driften av ett antal av sina jordegendomar, större och mindre, av olika beskaffenhet och belägenhet, i olika delar av landet. Dessa jordbruk böra bedrivas på i orten vanligt sätt, med hänsyn till de betingelser under vilka jordbrukarna i genomsnitt leva. Driftsledare och arbetare böra avlönas i enlighet med gängse förhållanden. Ränta å jord, byggnader och inventarier bör beräknas med hänsyn till vad en skuldsatt bonde får betala och med ledning av dessa och övriga kostnader självkostnadspriset på de å dessa jordbruk frambringade produkterna uträknas, varefter resultatet bringas till allmänhetens kännedom.

Under åberopande av anförda synpunkter föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville begära utredning och förslag, avseende upprättande av kontrollgårdar i olika delar av landet under överinseende av domänstyrelsen eller hushållningssällskapen, genom vilkas driftsresultat jordbrukets produktionsförhållanden och produktprisens skälighet kunna belysas.

Stockholm den 22 januari 1941.

C. O. Carlsson,
Bakeröd.

J. V. Pettersson
i Norregård.

K. E. Hansson,
Skediga.

Lars E. Andersson,
Hedensbyn.
